

Hur finansierar vi framtidens välfärd?

Robert Boije
Samhällspolitisk chef, Saco

Frageställningar

1. Vilka utmaningar står de offentliga utgifterna inför de kommande 10-15 åren?
2. Vad talar för ett oförändrat, sänkt eller höjt totalt skatteuttag?
3. Hur bör skattesystemets sammansättning se ut?
4. Behöver vi ompröva det offentliga åtagandet och hitta alternativ till skattefinansiering?

1. Vilka utmaningar står de offentliga utgifterna inför?

- Baumols sjuka
  - Relativa kostnaden för att producera välfärdstjänster ökar över tiden
- Demografiska kostnadsökningar
- Risk för ökade kostnader för pensioner
  - Politiskt robust pensionssystem?
- Ökade kostnader för sjukfrånvaro
- Ökade försvarskostnader
  - Pga. det säkerhetspolitiska läget

1. Vilka utmaningar står de offentliga utgifterna inför?

- Ökade kostnader för infrastruktur
  - Framförallt i samband med behov av ökat bostadsbyggande
- Höjda löner i offentligt finansierade kvinnodominerade yrken
  - En höjning med 10 % kostar 36 mdkr (Saco)
  - Helt slutet lönegap kostar 65 mdkr (JA-delegationen)
- Kraftigt ökade kostnader för flyktingmottagning de närmaste åren
(En bättre integration kan samtidigt bidra till att minska det demografiska kostnadstrycket på längre sikt)

1. Vilka utmaningar står de offentliga utgifterna inför?

- De potentiella utgiftsökningarna uppgår sammantaget till flera procent av BNP
  - Även om man inte tror på Baumols sjuka!
- Om dessa ska mötas krävs omfattande intäktsökningar till den offentliga sektorn
- Om dessutom överskottsmålet ska nås krävs ytterligare finansiering

2. Vad talar för oförändrat, sänkt eller höjt totalt skatteuttag?

- Vänsterledd regering är beredd att höja det totala skatteuttaget
- Högerledd regering vill istället sänka det
- Båda regeringsalternativen står inför stora pedagogiska problem sett till utmaningarna på utgiftssidan
- Vad krävs för en trovärdig vänster- resp. högerpolitik?

Frågor som kräver svar för en trovärdig vänsterpolitik:

- Hur höjer vi ett av världens redan högsta skatteuttag utan att
  - allvarligt minska drivkrafterna till arbete, företagande och utbildning?
  - försämra Sveriges konkurrenskraft i en starkt globaliserad värld?
- Vilka skatter ska höjas?

Frågor som kräver svar för en trovärdig högerpolitik:

- Hur sänker vi det totala skatteuttaget när vi ser de stora utmaningar som finns på utgiftssidan?
- Är de överdrivna?
- Om inte:
  - Vad ska prioriteras ned?
  - I vilken utsträckning kan offentlig sektor effektiviseras?
  - Måste vi ompröva det offentliga åtagandet?
  - Vad är alternativen till skattefinansiering?

3. Hur bör sammansättningen av det totala skatteuttaget se ut?

- Viktigt fråga oavsett det totala skatteuttagets nivå
  - Men i synnerhet viktigt vid en höjning av det totala skatteuttaget
- Saco: Återgå till principerna bakom 1991 års skattereform:
  - Högsta marginals katt 50 procent
  - Enhetlig moms på all konsumtion
  - Enhetlig kapitalinkomstskatt
  - Max 10 % ska betala statlig inkomstskatt

3. Hur bör sammansättningen av det totala skatteuttaget se ut?

- Regeringens ”aviserade” skattepolitik oroar
- ”Prognosen” pekar på ytterligare höjningar av skatten på arbete och höjda marginalsatser
- Saco avråder starkt från detta!

4. Behöver vi ompröva det offentliga åtagandet och hitta alternativ till skattefinansiering?

- Ja, mycket troligt!
  - Stora utgiftsutmaningar framöver
  - Omfattningen av Baumols sjuka avgörande
  - Begränsade möjligheter att höja skatteuttaget
  - Begränsade möjligheter till ytterligare stora omprioriteringar av utgifterna
- Viss möjlighet att effektivisera offentlig sektor
  - Men löser inte finansieringsproblemet på långa vägar

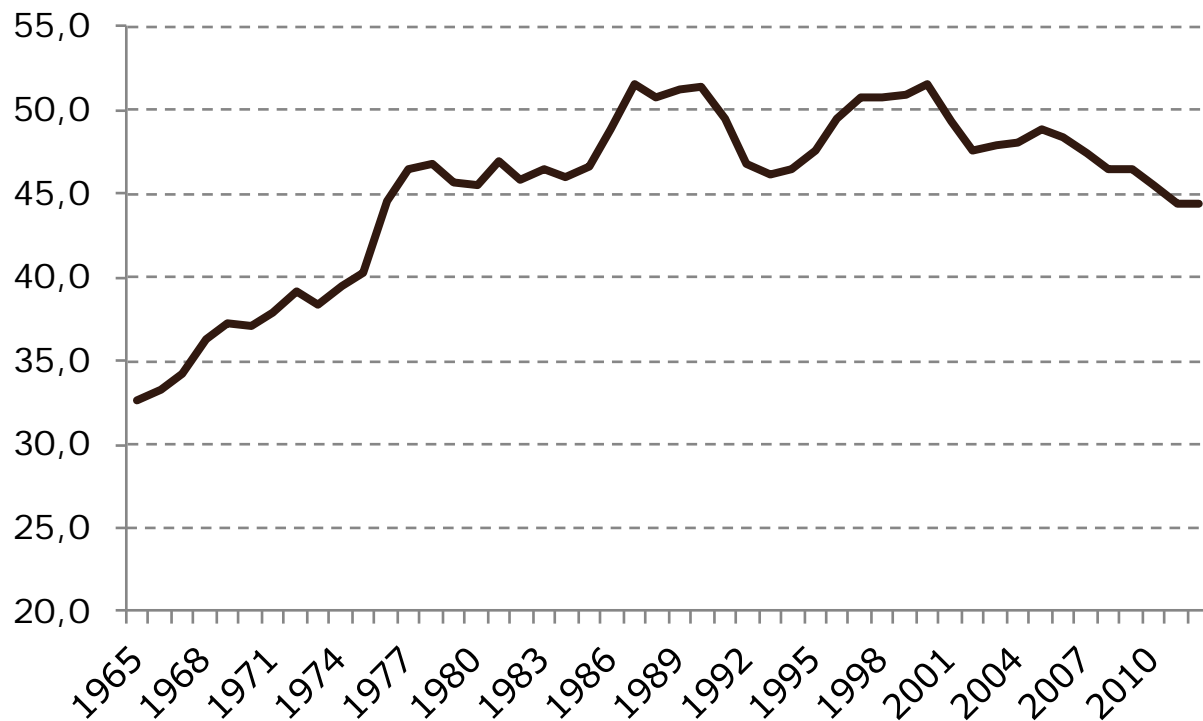
4. Behöver vi ompröva det offentliga åtagandet och hitta alternativ till skattefinansiering?

- Alternativa finansieringskällor:
  - Mer av vägavgifter och trängselskatter
  - Höjda kommunala sop- och VA-avgifter
  - Större inslag av egenfinansiering i sjuk- och äldreomsorgen
  - Nya försäkringslösningar
    - Kanske i parternas regi?

Statistik:

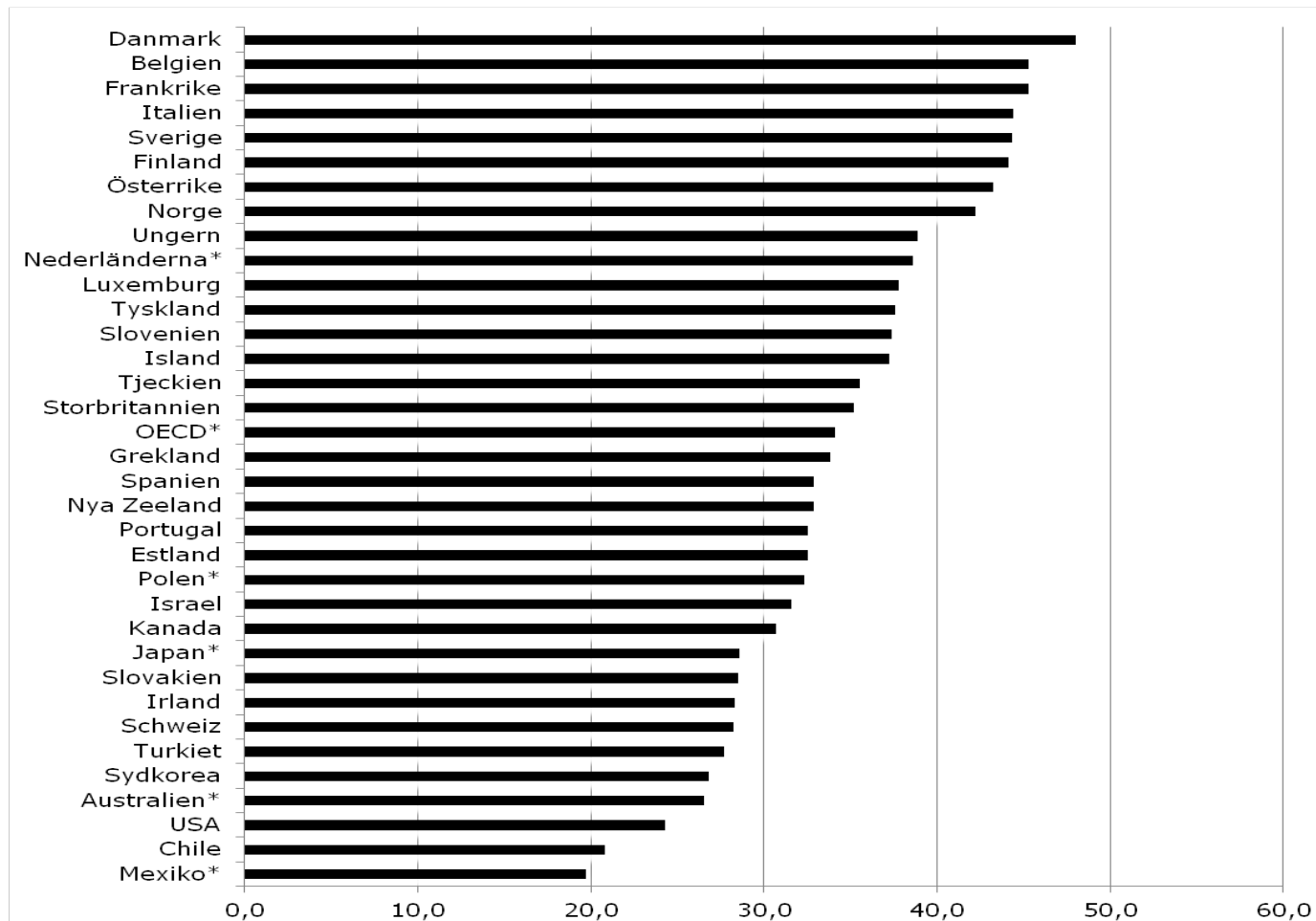
Totalt skatteuttag i Sverige

% av BNP

Totalt skatteuttag i olika länder

% av BNP

Skatt på arbete, konsumtion och kapital

(Ranking bland EU:s 28 medlemsländer i parentes:
1 = högst skatteuttag)

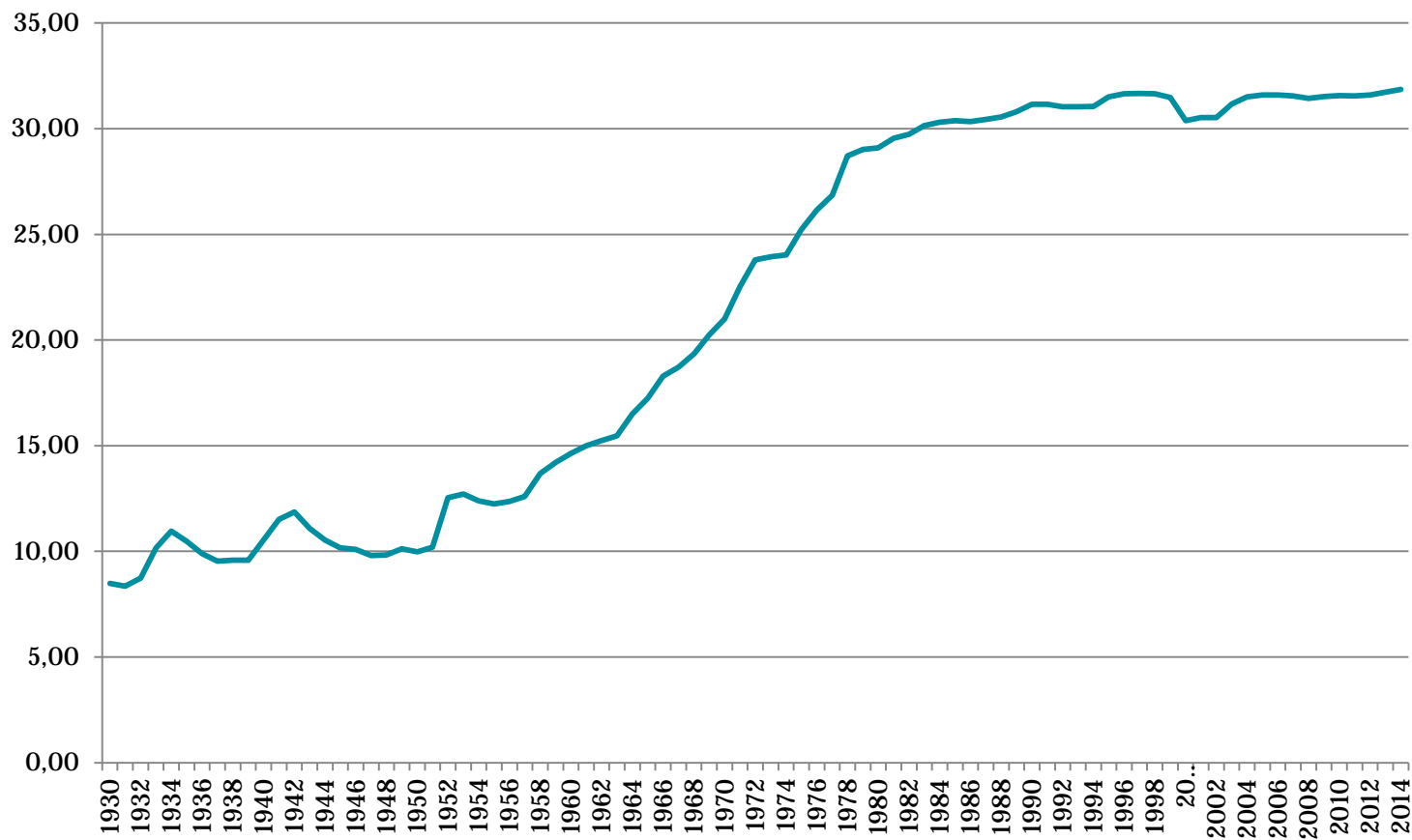
	Sverige		EU 28	
	(% av BNP)	(% av skatteintäkter)	(% av BNP)	(% av skatteintäkter)
Arbete	25,9 (1)	58,6 (1)	20,1	51,0
Konsumtion	12,6 (11)	28,4 (20)	11,2	28,5
Kapital	5,7 (18)	13,0 (24)	8,2	20,8

Källa: Eurostat (2014).

Genomsnittlig kommunalskatt

Marginalskatt i olika länder

